

ANUL III. — No. 7.
1 FEBRUARIE 1927.

„Vom lovi deopotrivă în străinul parazit
și în românul necinstit și înstrăinat!”

ÎNFRĂȚIREA ROMÂNEASCĂ

Organ al „Ligii Apărării Naționale Creștine“

CUPRINSUL:

I. C. Cătuneanu: Organizarea corupției.
Dr. Valeriu Pop: Româizarea orașelor.
Caius Bardoși: Benito Mussolini. (II. Bărbăția.)
Victor Medrea: Româizarea Soc. forestiere „Carpatina“.
Activitatea parlamentară: (Argetoianu și expresiile parlamentare. Cazul „Rosenthal“).
I. Liviu Hulea: 24 Ianuarie.
I. D. Doena: În jurul unui jubileu.
Oct. F. L. Popa: După Crăciun.
Ionel Neamțiu: Pretendentul.
I. Liviu: Cânt și ecou.
Informațiuni: Țara cârciumelor. Soldații români slugi la jidani. Alegerea de la Statul Negustoresc din Roman. Plecarea comunistului Hatvany Lajos. Fabrica de încetățenire. Studențimea vieneză pretinde „numerusclausus. Poșta Redacției.

Un număr 12 Lei

Abonamentul 1 an 300 lei, 6 luni 150 lei

Redactor responsabil: Dr. LAZĂR ISAICU
Prim Redactor: CAIUS BARDOȘI

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
CLUJ, STR. BOB No. 7.

TIPOGRAFIA „DACIA”,
CLUJ, C. VICTORIEI 7.

INFRĂȚIREA ROMÂNEASCĂ

Organ al „Ligii Apărării Naționale Creștine“

Organizarea corupției

Nu este locul aici de a desvâli plaga corupției, ce bânuie pretutindeni după războiul mondial sub forme variate, tinzând unele din ele să pătrundă ca practică obișnuită, deci onestă, în cadrul vieții noastre de toate zilele.

Nu se poate denunța și combate aici mentalitatea celor interesați, din nenorocire tot mai numeroși, de a face distincțiuni subtile și artificiale între diferitele mijloace de corupție, cu intenția precisă de a micșora domeniul de aplicare al noțiunii „mită“ din dreptul penal, sustrăgând astfel activitatea lor pedepsii prevăzută de legiuitor. Spre exemplu, se caută a se deosebi și despărți de „mituire“: practica „bacșișului“, obiceiul „cadourilor“, „comisioanele“ la furnituri, „gratificațiile“ condiționate de urgentarea unor contracte cu foloase indiscutabile pentru partea care contractează cu statul și în fine orice alte beneficii puse sub forma inocentă a „remunerației serviciilor prestate“ la încheierea unei afaceri sau executarea unei operațiuni, cari privesc interesul sau prestigiul statului.

Comisia, care se ocupă cu unificarea legislației noastre penale, are datoria să definească larg și precis noțiunea „mituire“ coprinzând și formele subtile pe care astăzi toți samsarii, toți intermediarii, în afacerile statului, caută să le prezinte, spre propria lor siguranță, ca stând dincolo de codul penal; are datoria să precizeze și să însoțească de mai aspră sancțiune „traficul de influență“. Aceiași comisie va introduce desigur în codul unificat și sancțiunea contra mituitorului, care în vechiul regat poate cumpăra nepedepsit conștiința funcționarilor publici, răspândind astfel ispita și practica corupției fără nici o teamă.

În acest articol aducem un caz precis de punere în mișcare a unei vaste organizații, în scop de mitu-

ire, spre a zădărnici luarea unei serii de măsuri, ce erau menite să aducă o îndreptare în viața poporului rus, sub regimul țarist.

În anul 1802, Impăratul Alexandru I, voind să cunoască adevărata situație a Jidanilor, ca număr și ocupație în țara lui, a instituit o comisie de 5 membri, înalți funcționari și oameni de încredere, spre a se ocupa cu chestiunea jidovească și a propune măsuri precise pentru rezolvirea ei. Inițiativa imperială pornia la timp, fiind prilejuită de o stare de lucruri intolerabilă: pe de o parte nu se știa câți jidani locuiesc în Rusia, dar se observa că numărul lor este îngrijitor: era exact aceeași situație, în privința statisticii, care domnește în România întregită în anul de grație 1927; pe de altă parte, se ridicau plângeri tot mai multe și mai acute contra Jidovimei, care prin cărciumarii ei la sate nimiceau prosperitatea economică, distrugeau sănătatea fizică și morală a țaranului rus. Dacă Napoleon I a caracterizat pe Jidani de „omizile și lăcustele Franței“, înțelegi domnule cititor cum se purtau fiii lui Israel în imperiul rusesc, profitând de ignoranța țărănimii slave, de sărăcia și vițiile ei, lăsată în completă părăsire, dacă nu sistematic exploatată de o administrație venală, cumpărată de Jidani. Era exact aceeași situație ce dăinuiește în România întregită în anul 1927.

Imediat ce s'a auzit despre instituirea comisiei de 5, Jidovimea din toată Rusia s'a alarmat; Kahalul a fost convocat în pripă într-o adunare extraordinară, spre a lua toate măsurile de zădărniciere a eventualelor dispozițiuni contra Jidanilor. În ce fel? Prin corupție.

Aceasta afirmațiune nu se bazează pe o simplă deducțiune, scoasă din practica Jidovimei, ori când și ori unde a fost amenințată în viața-i multimilenară; ci este dovedită

prin documente prețioase, pe cari le-a destăinuit lumii creștine Jidanul Brassman, trecut la creștinism, în lucrarea-i intitulată *Cartea asupra Kahalului*¹⁾ coprinzând 1000 de ordonanțe ale Kahalului între anii 1794 și 1833, publicată în rusește, apărută la Wilna în 1870, fiind socotită de Jidani atât de periculoasă din cauza desvăluirii secretelor lor, în cât imediat după apariție toate exemplarele au fost cumpărate de Jidani și în armă distruse, arse ori ascunse, iar autorul a murit otrăvit²⁾ Un exemplar a ajuns în mâna unui scriitor rus, numit Kalixt de

1) Iată cum vorbește autorul însuși despre el, despre mijloacele lui de informație și despre însemnătatea cărții asupra Kahalului: (cf. Wolski, op. cit. pag. 27 și următoarele).

„Născut și crescut în religia israelită, pe care am practicat-o până la al 34-lea an al vieții mele, am fost în destul inițiat în cunoașterea izvoarelor, din cari aveam să mă orientez.

„Relațiunile de intimitate, ce am păstrat printre foștii mei coreligionari mi-au înlesnit să coordonez documente importante cari, în *Cartea asupra Kahalului*, ce-o public, aruncă o vie lumină asupra situației și teninței Jidanilor în general.

„Aceste documente astfel adunate, conștând din scrisori, note, acte, corespondențe, dispozițiuni etc., sunt de natură să ridice vălul și misterul cari ascund organizația interioară a societății jidovești și fac din rațiunea ei de a fi o enigmă, și permit, mai mult ca toate cercetările făcute până acum, a pătrunde mijloacele secrete la cari recurg Jidanii pentru a-și asigura existența, precum și pozițiunea influentă ce pretind să ocupe în Europa și în lumea întreagă.

„Cea mai importantă parte a acestor documente, absolut necunoscute de public, se compune din mai bine de 1000 de ordonanțe ale Kahalului, adică ale conducerii administrative a Jidanilor și a Bet-Dinului, autoritate judiciară, introdusă prin Talmud, două autorități cărora Jidanii sunt supuși, executându-le orbește dispozițiunile“.

2) Cu privire la otrăvirea lui Brassman, mort de o „congestie cerebrală“ (!) așa cum a murit autorul classic *Gongenot des Mousseaux* și mulți alți antisemiți cf. L. Vial, op. cit. pag. 295—96 Nota 1, precum și capitoul din aceeași carte intitulat „Tolérance juive à l'égard des chrétiens français“ pag. 293 și următoare.

Volski, care a publicat în franțuzește în 1887 un rezumăt asupra cărții Kahalului sub titlul „*La Russie Juive*”: A doua ediție a apărut la Paris în 1911. Din această a doua ediție reproducem documentele de mai jos, traduse de subsemnatul din cuvânt în cuvânt, din care rezultă cum autoritatea supremă a Jidanilor din Rusia a mobilizat toate forțele financiare ale Semiților din Imperiu spre a se aduna sumele necesare la coruperea membrilor din comisia de 5. „*Sâmbătă, 1 Tebeth (Decembrie). Săptămâna după capitolul Mikoe 5562 (anul 1802).*”

„*La adunarea generală convocată în mod extraordinar și în prezența membrilor Kahalului complet reprezentat, s'a decis, în urma știrilor neliniștitoare sosite din capitală, anunțând că soarta Jidanilor, cari locuiesc toate părțile marelui Imperiu rus, a fost încredințată unei comisii de 5 mari personaje dela curtea din Petersburg, fiind însărcinată să hotărască ce va crede de cuvință în favoarea sau defavoarea Jidanilor din această țară, s'a decis la adunarea mai sus menționată ca o deputație compusă din câțiva Jidani, cei mai savanți, să fie trimeasă la Petersburg cu misiunea de a se arunca la picioarele Împăratului pentru a-l ruga să nu permită de a se introduce nici o inovație în viața Jidanilor cari sunt cei mai fideli supuși ai lui.*”

„*Având, în vedere că acest demers, tot atât de important pe cât este indispensabil, va prilejui imense cheltueli prin daruri, cadouri și alte mijloace de corupție, și că pentru a face față acestor cheltueli, va fi nevoie de o mare sumă de bani, membrii cari compun Kahalul, ca autoritate superioară jidovească, au decis că fiecare jidan, locuitor al Rusiei, să plătească un impozit extraordinar, zis impozit de interes, alcătuit din contribuții*” 1. *asupra capitalului 2. asupra proprietății imobiliare, 3. asupra veniturilor și asupra tinerelor căsnicii.* (cf. Vial, *Le Juif sectaire*. Paris 1899 pag. 119—121).

Trei zile mai târziu o altă adunare a Cahalului se ține pentru a spori sumele necesare la coruperea înaltei comisii instituite de țar. Nu interesează aici modul de percepere prin sinagogi, prescris până în cele mai mici detalii, prevăzând toate eventualitățile; ci interesează considerentele dela începutul ordonanței și anume:

„*Cum cei șapte delegați Jidani,*

aleși printre notabilitățile jidovești, trebuie în curând să plece la Petersburg spre a implora pe M. S. Împăratul și a-l ruga ca nimic să nu se schimbe în actuala situație a Jidanilor din Rusia, și cum pentru acest important și urgent demers trebuie bani și iar bani, adunarea membrilor Kahalului, în completul său, a decis cele ce urmează.”

În afară de adunarea sumelor destinate mituirii, Kahalul din Rusia se pune în legătură cu toți intelectualii semiți de peste granițe, cerându-le să facă propagandă contra atingerii situației Jidanilor din imperiul țarilor; același Kahal solicită ajutoarele bănești ale consăngenilor din streinătate, și tot de odată hotărăște ca prin toate mijloace să înfrângă orice rezistență a membrilor Comisiei de 5. În această ordine de idei apare din nou lipsa de scrupul a Jidanului din toate timpurile, care merge până la crimă, când este vorba de a înlătura pe adversar din cale. Din comisie face parte un om integru, incoruptibil numit Derjawine, de care toată Jidovimea se teme. Acest obstacol trebuia îndepărtat. Cum au lucrat Jidanii contra lui, aflăm din scrisoarea unui rabin din Rusia albă, adresată unui mare bogătaș semit din Strassburg, scrisoare pe care Derjawine în calitate de înalt șef administrativ a putut pune mâna. Iată cum reproduce Derjawine copriusul faimoasei scrisori, așa cum îl citează *Wolski*, în „*La Russie Juive*” Ed. II. pag. 54—56:

„*În fine, Derjawine povestește că, în această scrisoare se spunea că Jidanii au blestemat pe Derjawine, ca cel mai mare dușman și persecutor al Jidanilor, că au rostit asupra lui un Hevem (anatemă) care se repetă de către toate sinagogile din lume, cărora li s'a și comunicat acest fapt; că pentru a aranja Comisia în folosul lor, adică pentru a se lăsa chestiunea jidovească în starea în care se afla până atunci, în statu quo ante, toți Jidanii din toate Rusiile și din alte țări au cotizat și au trimes 1 milion ruble de argint pentru a corupe tot ce este coruptibil și pentru a scoate din comisia, instituită de Împărat, pe dușmanul lor de moarte pe procurorul Derjawine. „Dacă toate aceste mijloace ar fi neputincioase pentru a obține expulsarea lui din comisie, otrava s'au ori-ce alt mijloc va trebui să facă să dispară din lume acest mare persecutor și dușman al poporului lui Israel; pen-*

tru a executa acest ordin, se dă Jidanilor din Petersburg însărcinați cu executarea, un interval de 6 ani; iar între timp, trebuiau puse în mișcare toate expediente pentru a câștiga prin bani — cari nu vor lipsi — toate înaltele influențe; spre a face să se trăgănească chestiunea jidovească, căci ori-ce speranță de soluție favorabilă era o simplă iluzie câtă vreme Derjawine va face parte din comisie sau va continua să trăiască. „În fine, spre a ajuta sforțările comitetului jidovesc din Petersburg să împiedice și să încurce chestiunea ovreiască, Comisiunea instituită de Împărat va primi din toate țările scrieri în toate limbile, redactate de Jidanii cei mai capabili, tratând chestiunea și demonstrând în ce mod trebuia rezolvită chestiunea în Rusia; chestiunea este într'adevăr gravă pentru Jidani, pentru-că nu este vorba de nimic mai puțin de cât de a le lua dreptul de debit al rachiului în cârciumile din micile orașe și de la sate, unde pentru ei meșteșugul de a îndobitoci pe țărani prin beții, prin abuzul și falsificarea băuturilor alcoolice a devenit cea mai productivă speculațiune pentru ei.”

Această prețioasă mărturisire o face însuși rabinul din Rusia albă către consăngeanul bogătaș influent din Strassburg, al cărui ajutor bănesc îl cere spre a corupe comisia, instituită de țar, pentru rezolvirea chestiunii jidovești. Și într'adevăr rezultatul urmărit a fost obținut. În această privință Derjawine povestește cum

„*Împăratul a fost inundat de un poton de memorii, de broșuri etc. în limbile franceză, germană, engleză.*”

„*Cum jidanul Notko dobândise încrederea lui Derjawine și îi oferi 200.000 ruble-aur cu angajamentul acestuia să nu facă opoziție la concluziile puse de colegii săi din comisie.*”

„*Cum el, Derjawine, a respins această ofertă, a cărei primire o considera ca o trădare.*”

„*Cum pentru a-l pedepsi, Jidanii i-au ruinat influența lui pe lângă Împărat.*”

„*Cum înfine ei au isbutit să cumpere prin intermediul Jidanului influent Peretz, cu 30.000 ducați (adică 300.000 franci-aur), votul majorității membrilor Comisiei spre a se menține, fără nici o schimbare, situația de mai înainte a Jidanilor din Rusia.”* 1)

Prin procedura mai sus destăinuită, în baza unor documente indiscutabile, au isbutit Jidanii să pa-

1) Cf. L. Vial *Juif sectaire*. Paris 1899. pag. 85.

ralizeze de la început luarea de măsuri, pentru a salva prosperitatea economică, sănătatea fizică și morală a poporului rus.

Astăzi se pun la noi aceleași două chestiuni: întocmirea unei statistici generale, bazate pe recensământul tuturor locuitorilor din țară grupați după naționalitate; și stăvilierea alcoolismului, alimentat prin cârciumile ținute de Jidani mai ales la sate.

Astăzi se lovesc interese pornind din aceiași tabără, imediat ce se iau măsuri contra aceluiași rău, semnalat la 1802 în împărăția de peste Nistru.

O singură diferență, cu proporții enorme, ne deosebesc față de trecut și anume; forța adversarului iudaic a crescut covârșitor față de puterea de rezistență morală a statelor creștine.

La 1802 Jidani nu aveau nici presa mondială pe mână, nu aveau nici forța ademenită de ei a proletariatului, nu aveau nici scutul Ligii Națiunilor, nici finanța internațională, nici organizațiile oculte cu influențe hotărâtoare mascate sub tirma, cu pretenții de inocență, a Francmasoneriei. Astăzi Jidovimea de pe glob, mai solidară ca ori-când și mai conștientă ca ori-când până în adâncurile păturilor muncitorești de viitorul rasei, dispune de toate mijloacele mai sus indicate.

Așa fiind, în ori-ce suflet de Român,

îngrijorat de soarta țării lui cotropită de Jidani, se ridică întrebarea: cum va reacționa astăzi Jidovimea de pe glob contra României întregite, când guvernul Averescu va aduce, precum a promis, o lege de împuținare simțitoare a cârciumilor ținute de Jidani?

A doua întrebare: Va putea rezista guvernul tuturor amenințărilor și formidabilei ofensive de corupțiune deslănțuită, din larg fără nici un spirit de economie, de către finanța internațională?

Ori, preferind a fi comod, nu va găsi în toată perioada guvernării necesar să desbată proiectul de lege? așa cum nu s'a găsit timpul să se ia în discuția parlamentului liberal, proiectul de lege V. Brătianu, deus la Camera în lunie 1925 deși guvernul s'a retras în ultimele zile ale lunii Martie 1926!

Pentru care motiv nu s'a găsit timpul a se vota un proiect de lege, ce trebuia să devină lege, spre binele neamului, cu un ceas mai înainte față de ori-care altă lege ulterior votată, aceasta nu pot ști. Dar știu un lucru și cu subsemnatul știu și simt toți Români adevărați, că din întârzierea transformării în lege a proiectului V. Brătianu, au profitat enorm și continuă a profita în proporții crescânde toată banda cârciumarilor Jidani din satele, prăpădite de ei, ale României întregite.

I. C. Cătuneanu.

Românizarea orașelor

II.

Intr'un articol precedent am ajuns la concluziunea, că opera de românizare a comunelor urbane, operă absolut necesară dezvoltării normale a vieții noastre de stat, nu se poate îndeplini fără o *îndrumare sistematică a guvernului secundat de o administrație națională*.

Guvernele din oricare partid și-ar trage ele obârșia, trebuie să cunoască până în cele mai mici amănunte situația paradoxală a raporturilor demografice din majoritatea comunelor urbane și trebuie să fie conștiente de necesitatea inexorabilă a romanizării orașelor. Astfel fiind guvernele își vor da seama că românizarea orașelor, operă de durată, nu se poate înfăptui fără un *program de muncă bine definit, ne-supus fluctuațiilor de ordin mărunț, electoral*.

Trebuie să constatăm, că guvernele țării dela unire și până acum,

nu au fost la înălțime, guvernele nu numai că nu au avut o politică conștientă, românească în această privință, ci prin măsuri nechibzuite au contribuit indirect la înstreinarea orașelor. Această afirmație nu e cătuși de puțin hazardată, după cum se va face dovada cu câteva exemple luate la întâmplare. Ce înseamnă zeci și sute de notari publici, medici de circumscripție și alți funcționari numiți dintre minoritari? O elementară prevedere ar fi determinat pe guvernanți, ca la astfel de numiri să aibă în vedere elementul românesc, căruia i-s'ar înlesni astfel mult așezarea la orașe. Ce înseamnă admiterea intrării în țară, a sute de mii de refugiați de peste hotare? Astfel de autorizații s'au dat și până astăzi nimic nu s'a făcut ca acești îndesirabili să părăsească țara, după cum și-au luat angajamentul. Mai mult, acești intruși au avut

tot timpul necesar, ca să se înarmeze cu acte false și să de vină în mod fraudulos, însă probabil definitiv, cetățeni ai țării românești. Mereu se atrage atențiunea guvernanților noștri asupra numeroșilor streini, ce trec în mod fraudulos zi de zi peste granițele noastre prost și insuficient păzite. Nu cunoaștem nici o măsură menită a pune capăt invaziei continue și a determina plecarea celor oplotiți. Anchete și statistici fără nici o altă măsură energetică sunt praf în ochii lumii. Aceasta operă negativă a guvernelor a fost încoronată în mod demn prin pacturile electorale încheiate cu grupările minoritare.

Minoritarii în mod firesc și logic tind a menține o situație moștenită și extrem de favorabilă lor. Ei își dau mai bine seama, decât guvernării noastre, de importanța politică, economică și culturală a stăpânirii orașelor. Prin urmare nu ne putem mira, dacă minoritarii au încercat să impună ca primă condiție menținerea supremației minoritare în toate orașele înstrăinate. Politica de târguială și interesele electorale urmărite cu orice preț de partidele noastre politice nu au întârziat a da rezultate funeste: *In anul 1926 supremația minoritară a fost restabilită în majoritatea orașelor noastre*. Cazurile dela Satu-Mare, Cluj, Timișoara, Zalău, Târgu-Mures, Oradea, Cernuți, Chișinău, Edineț etc. etc. ne-au făcut dovada că limba românească este numai o limbă tolerată în administrațiile comunale, iar românii conștienți nu sunt nici măcar tolerați în aceste consilii minoritare.

Iată cum și-a îndeplinit până acum puterea centrală îndatorirea de organizare și îndrumare a operei de românizare.

Reforma administrativă a dat lovitura de moarte oricăror veleități de românizare. Nu putem tăgădui că administrațiile comunale din inițiativă proprie au luat multe măsuri salutare și astfel sub regimul comisiilor interimare, alcătuite aproape numai din Români, s'au obținut rezultate ce nu se pot disprețui, mai ales dacă ținem cont că aceste inițiative locale nu au fost nici îndrumate și nici încurajate în mod sistematic dela centru.

Cu reforma administrativă s'a procedat ca și cu toate legiurile noastre. S'au făcut studii asupra diferitelor sisteme administrative din occident, s'au vânturat, sforăitoare fraze democratice, s'au pus la cale

toate acuzațiunile de reacțiune, oligarhie retrogadă etc. *Nimeni însă, dar absolut nimeni dintre factorii politici de atunci nu s'a gândit și n'a pus în discuție deosebirea fără asemănare dintre împrejurările din occident și cele dela noi. Ceeace este bun și admirabil pentru țările occidentale, unde populația urbană este de aceeași rasă — o apă și un pământ — cu cea rurală, nu putea și nu poate coresponde intereselor superioare, națiunile la noi. Noi avem orașe artificial înstrăinate, pe cari trebuia să le românizăm.* Iată o situație specială, de care legiuitorul occidental nu trebuia să se preocupe, pentru noi însă la este o preocupare de căpetenie, existențială. În occident orice sistem administrativ s'ar aplica, prin forța împrejurărilor va da o administrație națională. *La noi administrația națională trebuie anume creiată printr'un sistem special, adoptat situației excepționale, paradoxale din majoritatea provinciilor românești.* Deci orice sistem administrativ, teoretic înreproșabil, este dezastruos și funest pentru noi, dacă nu dă ca rezultat o administrație națională. Intr'adevăr dacă conducerea comunelor urbane este ostilă intereselor specific românești, dacă este potrivnică românizării evolutive și naturale a orașelor artificial înstrăinate, dacă această conducere va

favoriza cu orice preț afluența elementelor minoritare și va refuza orice concurs așezării Românilor la orașe, toate celelalte organe administrative vor fi stânjenite în acțiunea lor și orice inițiativă particulară va fi paralizată sau chiar nihiată. Acesta este adevărul adevărat.

Legea noastră administrativă nu numai că nu ne-a dat o administrație națională, ci a contribuit în scurt timp și efectiv la internaționalizarea conducerii orașelor noastre, mai bine zis la eliminarea sistematică a Românilor conștiinți și naționaliști din consiliile comunale și delegațiile permanente ale comunelor urbane.

Cititorul este rugat a urmări cu atențiune cazurile aproape zilnic relatate de presa românească, în special de „Universul“, pentru a-și da seama de sentimentele antiromânești, iredentiste sau subversive ale diferitelor consilii comunale, cari nu se sfiesc a săvârși acte de sfidare la adresa Statului și a națiunii majoritare.

Deci guverne ce nu au program mărturisit pentru opera de românizare și o administrație ostilă acestei mărețe opere; se mai poate vorbi de posibilitatea românizării orașelor?

Dr. Valeriu Pop.

Oameni veacului

Benito Mussolini

II.

Bărbăția

„Perseverando arrivi“
(B. MUSSOLINI)

„Statornicia duce la isbândă“ erau cuvintele repetate zilnic de către tânărul institutor Mussolini, care-și începuse modesta sa carieră didactică în școala primară a sătulețului Gualtteri, de lângă Reggio Emilia. Deși adresate numărului restrâns al micilor săi elevi, aceste cuvinte cuprindeau lozincă programatică, cu care a pășit pragul vieții. Anii de luptă a vieții lui Mussolini se pot compara cu o serie neîntreruptă de suferințe și frământări sufletești. Geniul germinează și nizuiește spre suprafață pentru a cuceri culmile puterii.

Dacă toate faptele pe cari le vom descrie acum, nu s'ar putea dovedi cu documente autentice (a căror reproducere suntem nevoiți să o o-

mitem din cauza lipsei de spațiu), atunci desigur că ele ar putea fi rulate sub titlul unui film captivant. Iată, deci această fantastică desfășurare a epocii de bărbăție din viața lui Mussolini:

* * *

Postul de dascăl în Gualtteri era pentru Mussolini un izvor de traiu tihnit, care-i îngăduia timp suficient pentru a-și potoli setea de cunoștințe. O lectură asiduă și selectă din frunțașii socialismului doctrinar îl convertesc pentru politica socialistă, care era considerată ca singurul mijloc de salvare a Italiei, în primul rând, și a lumii, în general. Autorii lui favoriți erau Marx, Babenf și Proudhon, pe care i-a analizat cu minuțiositate anatomică a spiritul său critic și perseverent. În orele de recreație învăța să cânte la vioară. Iar la petrecerile vesele ale țaranilor robuști din sătulețul său, dansa și

își petrecea, cu tot focul tinereții exhuberente. Și nu refuza nici un pahar de vin bun și vechiu, gustat la o masă ospitalieră.

Inchenidu-se anul școlar, o neli-niște chinuitoare l'a cuprins pe harnicul învățător de 19 ani. Nu știa cum să-și petreacă mai rațional și mai util timpul liber din vacanța verii. Insfârșit se hotără să cunoască străinătatea. Cu un ajutor bagatel de 45 lire, pe care, cu mare greutate însă cu tot atâta iubire, îi l-a trimis mamă sa la cererea lui telegrafică, Mussolini trece frontiera Elveției la 10 Octombrie 1902. Prima localitate, în care s'a oprit a fos Yverdon, orașul de naștere a lui Pestalozzi. După o zi de ședere însă constată, cu surprindere, că nu mai are nici un ban în pungă. Trenul și ospătăria i-l-au consumat și ultima centesimă. Un negustor italian îl împrumută cu 5 lire, însă și acestea sunt repede cheltuite. Având o fire robustă și o dorință nepotolită de-a cunoaște mai de aproape viața Elveției Republicane, entuziasmat de idealurile socialismului utopic și lipsit de orice prejudecată „burgheză“, Mussolini se hotărăște să-și câștige pâinea cu sudoarea feții, căci de acasă nu mai putea spera nici un ajutor bănesc. Astfel intră ca muncitor de rând la lucrările de edificare a unui palat, pe lângă următoarele condiții: 11 ore de muncă la zi, pentru fiecare oră de lucru un salariu de 32 centesimi. În prima zi, s'a urcat de 121 de ori la al II-lea etaj al edificiului în lucru, cărând pietre și cărămizi. Mâncarea lui consta din cartofi prăjiți, în cenuse. Dormea pe niște paie, într'o magazie. Și astfel își robotea viața amară de proletar exploatat, Patronul, un parvenit înfumurat, îl persecuta cu observații ironice la adresa hainelor sale mai bune decât al celorlalți muncitori. Infrânând câteva explozii de furie a temperamentului său coleric, după prima săptămână de lucru se vede nevoit să părăsească pe patronul său nesuferit. Cu salariul primit călătorește la Lausanne. Ajuns aici se repetă trista constatare a pungii complectamente goale. Dimineața mâncase ultima bucătică de pâine. Acum vin chinurile grozave ale foamei, pe care le descrie el însuși, cu tot realismul situației: gice, într'o scrisoare adresată unui prieten: „De pe pedestalul monumentului lui Wilhelm Tell din Parcul Montbenon priveam disperat în zări, așteptând vre-un ajutor miraculos. Nu mai puteam umbla, căci sgârciurile de stomac mă chi-

nui au grozav. Privirea mea trebuie că avea în acel moment teribil o licărire înspăimântătoare, căci vizitatorii monumentului se uitau la mine cu frică și neliniște. Il copleșește dorința de-a cerși un „soldo“ dela trecători, însă mândria sa îl împiedcă de-a se demite la acest expedient. După o noapte grozavă, se întâlnește în dimineața zilei următoare cu un compatriot, căruia îi povestește pățaniile sale. Acesta îi dă 50 de centesimi. Cu acești bani își cumpără o pâine, pe care o devoră ca o fiară sălbatecă. Nu mâncase de 26 de ceasuri.

Chinuit de foame și răbdând intemperii petrece câteva zile în șomaj. Până când într-o noapte un agent de poliție îl descoperă dormind sub un pod de piatră din Lausanne și îl arestează pentru vagabondaj. Exact după 20 de ani, la 1922 fatalitatea sorții a orânduit ca acelaș comisar care l'a arestat pentru vagabondaj, să fie detașat pe lângă el, Prim-Ministrul Italiei, care trebuia să se întâlnească la Lausanne cu Lord Curson și Poincaré. Amintindu-i de pățania din trecut, Comisarul a ridicat din umeri, s'a plecat respectuos și i-a răspuns zâmbind: „C'est la vie, Monsieur le Président“.

Scăpat din arest, Mussolini își găsește iarăși lucru ca zidar. În acelaș timp însă se înscriesese și la Universitate. Ziua lucra cu sârguință și pricepere, la edificări. Din ucenic avansase călă; mai târziu a devenit chiar muncitor și specialist în construirea geamurilor.

Sosind iarna, rămâne iarăși fără lucru. Intră la un mare magazin de vinuri. Trebuia să care sticlele de vin la domiciliul mușterilor. Munca era de 13 ore la zi. Iar plata foarte mică. Din bacșișuri își mai strângea câteva parale.

Când avea însă o singură clișă liberă, se avânta la carte. *Vilfredo Pareto*, un economist celebru, a avut o mare înrăurire asupra lui, cu a sa „teorie a imponderabilului“. Se adâncea, cu foc și patimă, în economia politică și în științele politice, în general.

Intre studenții și studentele Universității din Lausanne, Mussolini, muncitorul zidar de peste zi și subtilul intelectual în orele libere se bucura de vii simpatii. Însă el avea o predilecție specială numai pentru societatea rusească. Acolo, într-o cameră scundă, plină de fum și căldură, în jurul unui samovar cloticitor se simțea el mai bine discutând probleme socialiste și cons-

truind planuri anarhiste. Discuțiile urmau în franțuzește. Studentele ruse îl iubeau mult pe „Benitușka“, cu ochii scânteietori de inteligență și energie.

Dar nici în Lausanne n'a rămas mult timp. Dorul de-a cunoaște noi lucruri îl duc la Zürich. Aici nu mai continuă studiile asupra anarhismului din Lausanne, ci se apropie de socialiștii mai moderați. O prietenie strânsă cu o rusoaică foarte cultă, *Angelica Balabruoff*, a avut o înrăurire hotărâtoare asupra lui, în această epocă. Acum devine însă socialist militant. Desfășură o agitație vie de propagandă socialistă. Autoritățile elvețiene devin atente. În sfârșit, sub pretextul unei bătaii cu niște muncitori, Mussolini este expulsat de pe teritoriul Republicii. Înainte de-a fi însă transportat la frontieră, este reținut într'un arest sever de câteva zile.

*

Reîntors în Italia, începe un nou capitol în viața lui.

Autoritățile italiene erau foarte vigilente, prevenite fiind din partea poliției politice din Elveția despre activitatea și expulzarea lui Mussolini.

În 1904 este recrutat pentru serviciul militar activ și încorporat la Regimentul 11 Bersaglieri, cu garnizoana în Verona. Ca militar s'a purtat ireproșabil. Căpitanul *Simionetti* comandantul companiei lui Mussolini, constată, cu surprindere și bucurie, că recrutul socialist este un patriot înflăcărat și onest. Murindu-i mama, iar tatăl său fiind bolnav și bătrân, Mussolini e scutit dela continuarea serviciului militar.

Tatăl său avea o mică cârciumă (osterie). Pe aceasta o conducea Mussolini, reîntors la vatra părintească, în timpul zilei. Iar noaptea după obloane închise, discuta cu câțiva intelectuali localnici, pe *Machiavelli*, pentru a cărui idei politice începea să simtă tot mai multă simpatie și afinitate.

În anul școlar 1907—1908 se reîntoarce în învățământ. Este numit institutor în comuna *Tolmezzo*, de lângă Udine. Aici își reîncepe activitatea de agitator socialist. Scrie articole sugestive și rostește vorbiri înflăcărâte. La sfârșitul anului este destituit, din această cauză. Totodată îi se intențiază primul proces în patria sa, pentru instigare. Sentința: 10 zile închisoare.

Scăpat din penitenciar, este angajat ca profesor de limba franceză

(pe care o învățase la perfecție în timpul petrecut în Elveția) la Institutul privat a lui *Ulisse Calvi* din *Oneglia*.

În lecturile sale se îndreaptă acum numai spre *Nietzsche*, pe care îl adoră. Devine un fanatic adept al individualismului nietzscheian. Prin publicațiile sale serioase și temeinice se impune atenției publice. Camera de Muncă a Socialiștilor din *Trient* (pe atunci în mâna Austriacilor) îl cheamă ca Secretar. La *Trient* colaborează întâiu la foia socialistă, dar filoaustriacă „*L'Avenire*“. Pe urmă însă trece la ziarul patriotic italian al agitatorului socialist *Cesare Battisti*: „*Il Popolo*“. Aici devine redactor-șef. Colaborează și la „*Vita Trentina*“, anexa literară dela „*Il Popolo*“. Publică vre-o câteva încercări literare, schițe ușoare, foarte bine reușite. Pentru activitatea lui de agitație antihabsburgică este însă, în curând, condamnat la închisoare și pe urmă expulsat din Austria.

Reînapoiat în Italia, capătă un angajament ca secretar la „Federațiune collegiale socialista“ din *Forli*.

În 1910, el întemeiază, aici, revista socialistă „*La lotta di classe*“.

Se însoară și trăiește o viață familială senină. O mare bucurie îi pricinuieste nașterea primei sale fetițe.

În activitatea sa de doctrinar socialist este acum înrăurit de sindicalismul lui *Sorell*. Continuând însă agitația, este din nou condamnat la 5 luni închisoare, pentru instigarea și conducerea grevei generale muncitorești din *Forli*.

Acum devine o figură populară în lumea socialistă. În Decembrie 1912 este chemat la marele cotidian „*Avanti*“ din Milano, ca redactor-șef. Aici începe să-și desfășoare arsenalul bogat al cunoștințelor sale enciclopedice și talentul său fecund de jurnalist născut. În curând tirajul „*Avanti*“-ului crește dela 40.000 la 100.000 exemplare. Articolele sale erau scurte, logice și convingătoare. Însă expresiile sale erau aspre și tăioase. Câte odată chiar agresive față de ordinea la stat existentă. În 1914, primăvara, e judecat din această cauză de către curtea cu juri din Milano, unde s'a apărat magistral.

* * *

Isbucnește războiul mondial. Socialiștii extremiști erau contra intrării în războiu. De aceia Mussolini era părăsește. Căci convingerea lui era tocmai diametral opusă. Voia războiul, pentru distrugerea monarhiei oligarhice a Habsburgilor.

La 14 Noembrie 1914 iese de sub tipar primul număr al noului său ziar „*Popolo d'Italia*“. Era cotidian socialist. Dar pleda pentru intrarea în războiu.

Tabăra „intervenționistilor“ (cari pretindeau războiul) se întărea zilnic. *Gabriel d'Annunzio* conducea acțiunea.

La 11 Aprilie 1915 Mussolini e din nou închis, pentru agitație.

După lungi șovăiri, guvernul italian declară războiul, presionat de „intervenționisti“. Dar contra acestora încep persecuțiile. Mussolini era între ei.

Un ordin de mobilizare îl cheamă la Regimentul său de Bersaglieri. Ca simplu soldat e trimis, cu primul eșalon, la front. Aici se poartă eroic. Actele lui de curaj ostășesc storc admirație camarazilor săi. Ofițerii lui propun trimiterea sa la școala de ofițeri din Vernazzo. Comandantul Regimentului îl înaintează sergent și opiniază favorabil propunerea de trimitere la școală. Un ordin secret al guvernului comandă această dispoziție.

Suportă asperitățile tranșelor cu cea mai mare resemnare. Trece prin ploaia de gloanțe a ofensivelor dela Isonzo. Avea o îndemânare specială de-a prinde, în sbor, grenadele austriace, înainte de explozia lor, pe care, după aceea, le arunca în tranșeele dușmane. A devenit legendar cu acest joc periculos, pe care-l executa râzând și glumind. Camarazii, din jurul lui, se prăbușeau morți la pământ. Bombardamentul era infernal. Totuși cu figura

lui le bronz rezista, ca o minune. Până când la urmă a căzut și el, doborât de răni. La intervenția chirurgicală din lașaretul de campanie s'au constatat 42 de răni, pe o suprafață de 80 cm. O mulțime de complicații au urmat operației. Însă, iarăși numai prin minune, a scăpat. Tot așa de miraculos a fost faptul că a rămas neatins cu ocazia unui atentat de bombe al aviației austriace, când întreg lașaretul s'a prăbușit, în urma exploziei unei bombe.

În primul articol, publicat după însănătoșire, în „*Popolo d'Italia*“ scrie: „*Sunt mândru, că la îndeplinirea periculoasă a mele datorii, am înroșit drumul spre Trieste cu sângele meu*“.

Iar *victoria*, mult dorită, a încununat cu laurii ei strălucitori sfârșitul războiului. Trupele demobilizate se întorceau acasă. Aici însă totul se sbătea în anarhie. Guvernul, slab și neputincios, vegeta ca un parazit. Lira scade vertiginos. Șomajul crește în aceeași măsură. Greve generale amenință pretutindeni. Chaosul devine tot mai grozav. Pe corabia putredă a Italiei, amenințată să se scufunde în fiecare clipă, toată lumea aleargă desperată, tipând și tânguind. Se caută un salvator în persoana unui cârmaci energetic și dibaci. Iar atunci, deodată toate privirile se pironesc, cu o ultimă licărire de speranță, spre o figură nouă și luminoasă apărută pe firmamentul politic al Italiei: „*il Duce!*“

Caius Bardoși

O lămurire

Românizarea Soc. forestiere „Carpatina“

Ca fiu de moșnean de pe Valea Lotrului nu pot fi decât fericit, când văd că după lungi stăruințe de aproape de ani, stăruințe ce vin din partea tineretului mai ales, presa românească îmbrățișează cu toată căldura luând apărarea justelor cereri ale moșnenilor lotreni, exploatați nemilos pe plaiurile lor.

Intr'un scurt articol apărut recent în „Cuvântul“, un anonim amintește între altele și de situația funcționarilor români în număr infim la această societate și cari salariați ocupă posturi ce incumbă o minimă responsabilitate. Retribuțiile grase precum și posturile importante sunt rezervate jidanilor. Servesc pentru

edificarea cetitorului date precise, dovezi irefutabile de altfel și deci ne mai putând da loc la comentarii.

După ultima statistică conducerea soc. „Carpatina“ o are:

Jaques Eiser director general
Otto Austerlitz plecat recent va fi probabil înlocuit cu *Roth* director central.

Kleinberg — director comercial.

Gross director forestier.

Blumenthal cassier central.

Davis corespondent central.

Schindler primcontabil, precum și un alt respectabil șir de nume de esență palestiniană, dintre cari mulți fără o prealabilă dar ușoară încetățenire.

Trâmbițându-se la prima campanie dusă prin presă, de către acționarii români că se vor lua măsuri ca românilor să li-se asigure întâietatea, promisiunea a rămas de nul efect. Mai mult, în administrația fabricii din Brezoju, doi meri-toși și vechi funcționari creștini au fost înlocuiți, de către jidanul impertinent *Eiser*, prin doi galițieni răsăriți de curând pe valea noastră *Keim* și *Horovitz*. S'au mărginit atribuțiile corecțiilor funcționarii creștini din administrația forestieră, aducându-se în fruntea serviciului de control un alt parazit judaic ce se cheamă *Rudich*.

Nu mai vorbim de șicanele ce se fac funcționarilor români, de salariile derizorii ce primesc și de munca injust recompensată pe care o pretind românii botezați „more judaico“ din fruntea acestui neomeros sistem de exploatare și care trebuie să ncezeze.

Dar e vorba de cele ce urmau să se petreacă după moartea „ciocului pădurilor“, a nefastului *Alex. Constantinescu*.

Jidanul *Austerlitz* ne putând obține cetățenia română din binecuvântate motive, și-a făcut bagajul părăsind, urmat de blestemele moșnenilor sărăciți, valea Lotrului. Jidanul *Jaques Eiser* (de altfel citat și de *Arhibald* în *Porcii-Vol. III* pag. 193), pierzând în fostul ministru de Domenii pe unicul și puternicul protector se găsea într'un greu impas.

Statutele și acționarii societății pretind ca în cel mai scurt timp societatea să devină real românească, streinii nefind primiți decât în limita locurilor disponibile, lucru care supără enorm pe jidanul *Eiser*, ce-și vede periclitată situația de omnipotent în conducerea acestor veroase afaceri. Era vorba ca în locul fostului director *Austerlitz* să fie numit conform dorinței unanime un distins avocat și om de bun simț dl *Gogu Ștefănescu*, actualul primar al orașului R.-Vâlcea. Aci începe țrasul de sfori al dlui *Eiser* căruia nu-i convine punerea unui român într'un post atât de important.

Potlogăriile comise, gravele știrbiri aduse de acest intrus, frizează de mult codul penal.

Teama de a se ști controlat în deaproape de un român, îl fac ca să depună orice eforturi pentru a împiedeca venirea dlui *Gogu Ștefănescu* la conducere, venire ce ar duce la decapitarea iminentă a jidanului *Eiser*.

Românii de pe Valea Lotrului doresc să vadă cât mai repede începută opera de curățire a societății de jidanii pripășiți pe acele meleaguri.

Cerem marilor acționari români *Goillac, Simian, Lалу* etc. să depună toată stăruința, ca în curând

Societatea să aibă conducători cari să mai aibă și bună voință față de moșneni, nu numai sete de câștig ca actualii conducători.

Cât privește pentru canalii semită *Eiser* avem rapide mijloace de a-l pune la punct. E prea vulnerabil pentru ca să se teamă un moșnean

de el. Vrem însă să-i impunem respectul legilor țării pe cari el le dețestă și vom isbuti. Într'un număr viitor: *Tranzacția Obștei moșnenilor Voineșari cu Soc. „Carpatina“*.

Victor Medrea

Activitatea parlamentară

Parlamentul și-a redeschis larg porțile capitonate pentru a primi pe aleșii țării, veniți dela căminuri familiare unde au gustat dulci clipe de emoție curat creștinească lângă tradiționalul pom de Crăciun. Ar fi deci firesc ca aceste sentimente sfinte să se manifeste printr'o continuitate dărză. Aceasta însă e numai teorie. Dorință platonice. Egoismul hrăpăreț, animalitatea feroce, instinctul banal învinge sentimentul nobil, care încolțește timid în inimi petrificate. Aceasta e „practica“. Trista și exasperanta realitate.

Vreți pilde? Ni le servește cotidian „Statul Țării“, în care toate incompetențele și tot putregaiul Națiunii și-a dat întâlnire pentru a suprima, cu urlatul lor mame-lucesc și cu retorismul lor sofistic, pe cele câteva elemente cinstite și valoroase, intrate aici, ca prin minune.

* * *

C. Argetoianu, decanul transfugilor politici, ciocoiul de paradă a lui Moriș Blank, parazitul alor o sută de consilii de administrație, politician de cea mai autentică marcă balcanică și cel mai mare cinic al Țării, — protestează contra întrebuirii termenului de „jidani“, fiind „neparlamentar“. — El, care a comparat, în plină ședință, Parlamentul cu un „bordel“, el care a adresat lui Madgearu cele mai abjecte expresii, iarăși în plină ședință a Parlamentului¹⁾, el, din a cărui gură se revarsă numai cele mai ordinare trivialități birjărești, — vine să ne țină lecții despre expresii parlamentare. Cuvântul de „jidani“ rostit de un Vasile Conta și de o pleiadă întreagă de oratori parlamentari străluciți, cari puneau suflet și talent în magistra-

lele și neperitoarele lor discursuri, devine, bursc, jenant pentru timpul hipersensibil al acestui specimen politic și a celorlalți mameluci judaizi, cari l'au susținut în părerea sa „desinteresată“. Dar, barem, Țara a avut prilejul să-și cunoască „solii“.

*

Însă pledoaria filojudaică a cini-cului din Argetoiaia nu a fost încă suficientă. Avalanșa declarațiilor de simpatie față de Israel, a cărui aur atotputinte cumpără conștiințele cu kilogramul, trebuia să se încoroneze cu elogiile „naționale“ aduse jidănașului de bară *Rosenthal*. Numele greșos al acestui parazit bugetar, pe care „țara“ îl trimite la Paris pentru a-i apăra „interesele“, — a fost rostit cu sfîntenie, de către turma de lupi ahțiați după o bucățică grasă din vitelul de aur de pe muntele Sinai. Aici pe acest teren, toate partidele se întâlnesc împăcate și „unitare în vederi“. Ticăloșiile în timpul alegerilor ale averescanilor, regionalismul maghiaron al partidului maniuist, seria neîntreruptă a jafurilor brătienesți, toate aceste acuze, susținute cu patimă și vervă la ori ce ocazie, dispar ca prin minune în fața magi-cului nume: *Rosenthal!* O concordie bizară, egală cu o vastă complicitate aservită unei crime politice colective, constituie preludiul unei grozave tragedii naționale. Nu peste mult ultimul brad din secularii noștrii codri va fi doborât, ultimul izvoarăș va fi secăt, iar la poalele pleșuviților noștrii munți o națiune de umbre alcoolizate, tuberculizate și sifilitice va fi dominată de un guvern „forte“, în care finanțele vor fi conduse de un *Blank*, Industria și Comerțul de un *Iaroslavici*, Cultele de un *Niemerower sau Schoor* (controversa e deschisă), internele de un *Szele Béla*, iar externele și justiția (pe lângă președenția consiliului, eventual) de un... *Rosenthal!* Atunci urmașii lui *I. Mitili-*

neu, Citta Davila și a celorlalți apologeti rosenthaști își vor primi, desigur, recompensa *binemeritată* dela „Națiunea recunoscătoare“.

* * *

Singur numai L. A. N. C. stă dreaptă și neclintită pe poziția parlamentară. Comunicări, interpelări, și discursuri la votarea legilor se țin în lanț pentru a desvălui țării ticăloșeniile jidanilor, jidoviților și politicianilor. Dăm un rezumat succint al acestei fecunde, activități parlamentare, din 20 Ian. până azi.

20 Ian. Ședința de deschidere.

D. dr. C. Șumuleanu semnalează guvernului acțiunea soc. jidovești Hebron întreprinsă în Basarabia, unde cumpără pe prețuri derizorii pământurile țăranilor, cum și cotele disponibile.

Cere să se ia măsuri urgente împotriva acaparării pământurilor țăranilor.

D. dr. Valer Pop arată că la posturile oficiale din Satu-Mare sunt preferiți jidanii. Semnalează cazul medicului român Popescu, care a fost transferat în altă parte, pentru ca în locul lui să fie adus jidanul Schillingner, care și-a cumpărat acest loc pe o sumă apreciabilă.

D. ing. M. P. Florescu protestează contra concesionării unui teren din jud. Fălțiceni fraților Jancu, jidani. Această operație s'a făcut printr'un schimb de terenuri, cu care prilej ministerul de războiu a cedat 30.000 hect. contra unui teren numai de 9000 hect.

Cere actele referitoare la acest schimb, sub care se ascunde și o mare panama.

Cursurile școlare Dumineca.

D. dr. C. Șumuleanu semnalează cazurile arătate de ziarul „Universul“, din care se vede toleranța min. de instrucție față de jidani, atunci când le îngăduie ca *Sâmbăta să nu*

¹⁾ Respectul pentru cetitorii revistei noastre, precum și caracterul ei serios ne opresc să reproducem expresia de țigan a celui ce se cheamă C. Argetoianu.

Supunându-ne orbește vrășmașului nostru, vom pieri desigur, și vom pieri ca mișei; sculându-ne asupra-i chiar de nu vom isbuti pentru păcatele noastre, tot încă vom avea mângăerea de a pieri bărbătește, noi, femeile noastre, copiii... cu toții!

Ion Vodă cel Cumplit.

ție cursuri la școlile evreești, în timp ce la unele școli românești se țin cursuri și examene chiar *Duminea*.

D. Iuniu Lecca întreabă, în legătură cu procesul optanților unguri, pentru ce guvernul a dat mandat unui avocat *jidan* — Rosenthal — ca să „apere” interesele țării noastre?

C. Argetoianu, protestează contra expresiei *jidan* pe care o consideră batjocoritoare, deci neparlamentară.

D. I. Zelea Codreanu arată că expresia *jidan* este cea justă și din punct de vedere filologic, și nu este nici de cum batjocoritoare...

D. M. P. Florescu. *Eu întrebun-țez cuvântul pe care l-am auzit din gura mamei.*

21 Ianuarie

D. I. Zelea Codreanu semnalează modul abuziv în care *jidanii* s'au introdus în posesia pământurilor aparținând compozitorului din Vișăul de sud (jud. Maramureș). Comisia județeană pentru judecarea diferendelor derivând din aplicarea legii agrare a consacrat dreptul *jidanilor* la tovărășie în stăpânirea pământurilor.

Instanțele agrare locale au mers mai departe: au expropriat proprietățile Compozitorului, aparținând micilor proprietari români, în favoarea jidanilor.

Dsa cere o anchetă la fața locului.

În comunicarea a doua întreabă guvernul ce măsuri înțelege să ia împotriva *jidanilor* din Cernăuți cari continuă cu atitudinea lor ofensatoare, față de religia creștină.

D. dr. C. Șumuleanu propune guvernului, să institue un fond de 5 milioane lei, care să servească, sub formă de burse la întreținerea a 50 de absolvenți ai școlilor de Comerț în Anglia, Franța, Belgia și Italia, unde se practică mai ales comerțul în manufactură.

D. I. Zelea Codreanu anunță o interpelare în legătură cu provocă-

rile *jidanilor* din Cernăuți, semnalând amenințările lor împotriva studentului Tudose Popescu.

22 Ianuarie

D. Paul Iliescu se referă la comunicarea formulată de dsa înainte de sărbători, cu privire la descinderea făcută de parchetul militar la sediul „Uniunii evreilor români” și constată că ministrii de interne și războiu, interogați de dsa, n'au dat nici până azi explicațiile convenite asupra rezultatului cercetărilor întreprinse.

Referatul parchetului arată unele fapte grave, rezultând că *U. E. R.* are legături cu organizații similare din străinătate: că, deși n'are ființă legală dispune totuși de un patrimoniu bănesc, alimentat de *jidanii* din toată lumea.

Referatul conchide la *desființarea acestei organizațiuni*, socotită *subversivă* și care are în funcția de secretar al ei pe un anume *Zelțer condamnat pentru crimă de înaltă trădare*, fugit în străinătate și întors apoi în țară după decretarea amnestiei.

Cere o serie de acte în legătură cu descinderea făcută spre a desvolta o interpelare.

27 Ianuarie

D. A. C. Cuza aduce la cunoștința adunării cazul împușcării săteanului Gh. Turcanu în Târgul Sculeni (Basarabia). Această împușcare nu se datorește vre-unui accident ci este urmarea unor ordine oficiale. Directorul prefecturii Iași, d. Popovici, dăduse ordin să se confiște calendarele cu caracter antisemit și în același timp au fost oprite întrunirile, iar preoților li-s'a interzis să facă servicii religioase la diverse praznice și inaugurări.

Întreabă pe d. min. de interne dacă are cunoștința de această împușcare pela spate și ce măsuri înțelege să ia împotriva jandarmului care și azi este liber.

D. dr. C. Șumuleanu semnalează că unele insp. școlare dau preferință elementelor evreești în ocuparea catedrelor la școlile românești. Citează cazuri dela liceul din Dorohoi, dela altele din Bucovina și Basarabia.

D. A. C. Cuza citește un ordin circular dat de insp. din Chișinău, prin care se acordă elevilor *jidani* scutirea de-a scrie și de a desemna în ziua de Sâmbătă. Circulara e semnată de insp. Boldur.

Școala românească trebuie să-și păstreze caracterul ei românesc față de toată lumea. *Jidanii* urmează — sau nu urmează cursurile — ne este indiferent. Tendința finală trebuie să fie însă:

Eliminarea jidanilor din școlile românești.

28 Ianuarie.

D. Cârlan cere dlui min. al agriculturii să dea dispozițiuni pentru accelerarea lucrărilor de cadasirare din Bucovina.

D. dr. H. Vasiliu semnalează unele abuzuri săvârșite de revizoratul școlar din Botoșani.

D. ing. M. P. Florescu cere dosarele referitoare la vânzarea către un evreu a pădurii aparținând cooperativei Ion Creangă. Dsa depune în același timp și un proiect de lege din inițiativă parlamentară, prin care se declară interzise vânzările de păduri aparținând cooperativei, ele fiind obligate să le exploateze.

D. Iuniu Lecca adrează dlui min. de interne o interpelare referitoare la actele unor subalterni din poliție îndreptate contra producătorilor români cari vor să se organizeze.

D. Zelea-Codreanu întreabă pe Dl. Min. de interne, dacă are cunoștință: că

1. Serviciul special de siguranță din Cernăuți a descoperit, că *jidanul* Dr. Bärenfeld, directorul tipografiei „Eminescu” din Cernăuți, — care tipografie este o întreprindere a ziarului *jidovesc* „Cernowitz Allgemeine Zeitung” — se ocupă pe o scară întinsă cu tipărirea și răspândirea unei întregi literaturi de subminare a Statului român, cum și cu răspândirea de manifeste incendiarie comuniste;

2. La gazeta „Morgenblatt” din Cernăuți — care precum știm a insultat în mod atât de ticălos pe Domnul nostru Isus Hristos și întreaga noastră religie — *stă de straajă în fiecare noapte câte un jandarm român.*

Acestea, în timp ce ziarul „Lancea” din Focșani a fost interzis pentru totdeauna prin ordin scris, pentru că se ocupă de problema jidovească și în timp ce la Sculeni se trage cu pușca asupra acelor, care vând gaze, cari îndrănesc să se ocupe de de acțiunile de subminare a Statului român, ale jidanilor.

Intreabă ce măsuri este hotărât a lua, ca să ajungem la o stare normală românească.

24 Ianuarie

Din vreme n vreme cartea istoriei se deschide solemnă în dangăte de clopote, în rugi de binecuvântare și în fâlfâiri de steaguri tricolore, ca pentru a demonstra, că logica și dreptatea istoriei nu încap între limitele unei vieți singuratice. La locul unde se deschide, filele sunt însemnate cu roșu, iar cuvintele se schimbă în imagini ce au o putere comunicativă mult superioară abstracției literale. Și astfel în perindarea de serbare populară, amintirea zeilor casnici ai acestui popor se filmează luminoasă ca o cugetare de bătrân.

Cu cât trece vremea mărind distanța între rostul celor de atunci și rostul generației de azi, actul Unirii se purifică de toate elementele accidentale precizându-se tot mai intens în sufletele noastre. Atmosfera zilei în care o națiune întreagă comemorează punerea pietrei fundamentale la viața ei de stat, este plină de duioșie. De acea duioșie care face să simți trezindu-se în tine omul creiat de D-zeu, și care te predispune a ierta toată umilinta veacurilor.

În jurul zilei de 24 Ian. o generație întreagă și-a eternizat numele. Succesul ei n'a stat în tăria armelor ci în puterea nebiruită a credinței. Generația de azi nu are puține motive de a lua lecții de perseverență dela acești antecesorii. Și-o face aceasta conștie fiind „că celor învinși o singură salvare le rămâne: să nu mai spere în mântuire”.

Aceia pe cari îi prăsnuim la 24 Ianuarie au murit, iar morții nu au altă putere decât să arate urmașilor cum au trăit.

În inima Ardealului însemnătatea acestei zile a fost simțită. Credința este mare iar în ochi fiecare dintre noi poartă imaginea fosforescentă a nevăzutului la hotarele văzutului.

I. Liviu Hulea.

Cu prilejul unui jubileu

„Cosinzeana” jubilează. A împlini zece ani. Ne bucurăm, căci e o revistă literară și singura revistă de acest fel în Cluj.

A avut să lupte, ca azi să poată serba. O revistă serioasă străbate încet. N'o duc curente politice dela un cap de țară la alul. Lățirea ei se face în liniște.

„Cosinzeana” s'a răspândit și pe cât se liniștesc valorile tulburate va fi cerută mai mult...

Pentru istoricul literar și-a câștigat un merit: a știut să înfrunte greutatea, a știut să se mențină și în acest oraș, ce mâine trebuie să fie altfel și de pe acum se pregătește să fie...

Născută în toamna anului 1911, — „o toamnă dulce și blândă cu foșnețe de frunze arămii, cu cer senin cu visuri tulburătoare. Visuri de iubire, visuri de muncă, visuri de înălțare”, zice cel ce i-a dat viața din „dragostea nemărginită de-a creia pe seama unui neam oropsit o revistă în stare să-l smulgă din mrejele similelor reviste streine, cari îi cucereau încetul și pe nesimțite sufletul, i se încuibau în sanctuarul familiei și încercau să-i schimbe mentalitatea dându-i o spomială de cultură cu desăvârșire contrară fireștilor sale, înclinări naționale”.

Cât a lucrat și cât a realizat din acest program mareț, — cine ne-o va spune?!

Ce se petrecea în sufletul preoților, ce-o sărutau și binecuvântând-o jurau, că vor lupta pentru limba ei până la moarte, simțim răsfoind în lumina trecutului de ieri filele celor zece volume...

Până în 1915 (7 Februarie) apărea într'un centru de românism ardelean; era stăjer contra revistelor streine. ce-ar fi vrut să strice armonia modestelor căsi românești.

În timpul războiului n'a apărut. Mulți i-au simțit lipsa, căci nu mai venia cu momentele de liniște.

Când granițele s'au schimbat ascultând de ritmul vremilor a reapărut în capitala Ardealului.

A privit duioasă când i-a dispărut o soră și vrea, ca împreună cu cele ce se vor naște — pe cari noi le vedem puternic creatoare de curente, să fie purtătoarele românismului, a demnei lui manifestări pe aceste meleaguri.

Ori cât de materialist ar fi veacul nostru — ceace nu-i de loc un fitlu de hulă pentru el căci adună forțe pentru idealismul celor viitoare avem și oameni cari știu să ducă înainte torțele culturii.

Tinerii luptători de ieri nu sunt toți obosiți. Unii, chiar, vreau să ne facă concurență în porniri entuziaste. Profesorul Duică a voit să ne spună că ne'ntrece...

Dsa este unul din foștii colaboratori ai *Lucafărului*.

Când „Cosinzeana” jubilează într'o atmosferă de frumos avânt al cuvântului și slovei românești (conferințe, ziare, reviste sociale etc.) în această capitală, poate c'ar fi și momentul răsării acestei reviste. Ardealul îi simte lipsa...

Între portretele cătorva colaboratori „Cosinzeana” pune la mijloc pe-al Dlui Duică. Dorim să fie un simbol. Cine ar protesta, dacă Dsa, așa cum știe, ar chema pe tineri la muncă și-ar da din Cluj sbor unei noi reviste literare? cu personalitatea Dsale ar da avântul ce-i trebuie unei reviste că să străbată acum, și să dăinuească apoi mult.

Cosinzenei îi zicem strămoșescul: „la mulți ani” și vrem să ne răspundă veselă și plină de viață: „Cu *Lucafărul* împreună”.

Răspunsul ei să se audă, să cheme la fapte!!

I. D. Docna.

Așa se spune că...

...Răposatul primar al Vienei, marele antisemit Karl Lueger și trăia ultimele ore în mijlocul doctorilor neîndurători. Agonia se apropia cu îmbrățișarea ei ghețoasă, când bolnavul se ridică puțin și ceru insistent celor din jurul său să-i aducă urgent pe marele rabin. Doctorii constatând deplinătatea facultăților sale spirituale se grăbiră a-i satisface această ultimă dorință. Și rabinul veni...

— Pentru ce m'ați chemat stimate d-le primar?

— Apropie-te, — îi zise acesta — Te-am chemat pentru-că vreau înainte de a muri să mă-treci la legea jidovească. Eu care o viață întreagă am luptat împotriva voastră. În odaie erau toți icoane cu gurile căs-cate.

— Vorbiți serios d. primar? se grăbi să întrebe rabinul.

— Da.

— Și pentru ce doriți să faceți. acest pas?

— Deaceea preaiubitul meu rabin, ca murind peste vreo câteva ore să fie cu un jidan mai puțin pe lume.

După Crăciun

Ni se pierd obiceiurile. E o afirmațiune pe care o auzim cam des. E păcat, dar ce putem face? Într-o anumită măsură e firesc să ne schimbăm, timpul mută și munții din loc. S'ar putea interveni în vre-un fel pentruca să se oprească bălțarea obiceiurilor noastre cu tot felul de articole proaste, imitate după oraș. La nunte țărănești topăindu-se schimmy? E un fapt și un fapt care trebuie să ne dea de gândit.

În urma războiului, sufletul satului s'a desechilibrat. Va mai reveni, se va îndrepta? Poate, trebuie să se îndrepteze, dar deocamdată nu numai că s'au părăsit unele obiceiuri, dar ne batem joc de altele, *ne batem joc de noi și nu roșim de loc.*

Înainte de Crăciun și în tot timpul sărbătorilor de după el se practica o mulțime de obiceiuri. Pe unele le mai cunosc numai bătrânii, altele încă n'au fost părăsite. Sunt prea înrădăcinate în noi, pentruca într-o bună zi să le putem pune și pe ele la arhivă. Atâția moși și strămoși au trăit cu ele și când se va scrie istoria noastră complectă, cu deosebită considerare față de viața sufletească a poporului, se va vedea ce rol au jucat în dezvoltarea noastră. Azi însă, se practică numai fiindcă aduc câștig. În noaptea ajunului de Crăciun, — câte lucruri frumoase nu s'au scris despre ea, — nu sânt rari colindătorii, cari termină beți, tăvălindu-se în zăpadă. Evlavie, gânduri curate, înălțare sufletească, glasuri cristaline adresate cerului? Au fost odată, acum sunt rare, rare de tot. Și totuși și acum omătul se cerne lin, ca niște fulgi moi de pene și acum pământul amuțește sub lacrimile înghețate ale cerului și clopotele dangăne duios prin întineric în clopotnița din deal.

Povestea însă nu se termină aci. Din setea de câștig, colindătorii noștri bat la toate porțile. *În ajunul Crăciunului prăvăliile jidovești sunt pline de feciori veniți cu turca.* Banii pe cari îi primesc dela ei, sunt acaparați înapoi și feciorii noștri, cu însușiri de cari prea ne însuflețim, nu văd, nu înțeleg, ci sfârșesc comedia, amețiți la cap, cine știe în care cârciumă.

La fel se face și cu alte obiceiuri. În dimineața de anul Nou, copiii cu fețele înghețate de frig, tremurând cu sorcova în mână, la fel se duc în toate casele, pentruca să spună

Sorcova veselă,
Să trăiți
Să'mbătrâniți
Ca un măr,
Ca un păr,
Ca un fir, de trandafir...
Iar la urmă

„La anu și la mulți ani boier!“... știu și o spun copiii noștri. Ce o fi având însă cu acest graiu limpede, cu această urare, ieșită din gura curată a unui biet copil neștiutor, cutare Rozenzweig sau Goldenberg, nu știm. Văd însă că e rău. Vorbind despre o parte din acestea, un ziar spune cam următoarea:

rele: „Așa se sfârșesc toate. Povestea cu obiceiurile noastre e un sfârșit de mit. Nimeni nu mai crede. În suflete procesul e terminat. Practica întârzie ca întotdeauna, dar degenerările arată sfârșitul: sfârșitul melancolic al unui mit“.

E serioasă chestiunea, să nu ne înșelăm, și în același timp e și foarte complexă. Acestea sunt semne, cari trebuie să dea oricui de gândit. Am amintit numai câteva din ele. Orașele știm cum stau, rezerva noastră e la sate. Mai multă atenție față de ele, e ceva ce ni se impune serios.

Oct. F. L. Popa

Pretendentul

Nemișcată, fixă, cu ochii în tavan, urmărea perdută molatică răscucire a fumului de țigaretă. Rezemată de dosul canapelei, superbul cap cu păr de abanos îi cădea într-o parte, iar brațele, încrucișate pe pept, închideau liniile onduloase, discrete, ce fugeau sub platforma bluzei. Avea ovalul prelung, căzând drept, bărbia scoasă, nasul fin, cu nările puțin dilatate și sprâncenele arcuite, ca trase din condeiu; părea o preoteasă orientală, a cărei privire extatică se topește în fumul tămăiei înălțat spre slava zeilor. Pleoapele din când în când clipeau, ca niște obloane trase cu zor, și bogata lumină lăuntrică se revărsa prin zăbrelele genelor, șerpua cuprinsul camerei, neteza gândurile și dispărea în vagul cenușiu. La ce se gândea?

Siluate de pretendenți se desprindeau din vaporii imaginației, îi treceau pe dinainte ca o ceată de soldați în fața căpitanului lor. Mustețe mobile, zămbete tainice, ochii întunecați, toate le vedea, îi zbărnaia în urechi zgomotul pintenilor, și de departe îi surâdea talia unui ofițer, strânsă într-o tunică galonată. Nici acesta nu-i trebuia: era sărac. Gândul i-se opri asupra unui bancher evreu, archibogat, ca asupra unei chei magice, care se nimerește la toate apartamentele. Da, acesta era preferatul. Comoditatea, luxul, plăcerea, toate i-le rezerva dânsul, și unde mai pui că prin el, prostuț și fricos cum era, îi putea avea pe toți ceilalți.

Un zămbet lasciv îi descreeți buzele. Se sculă. Servitoarea îi aduse o scrisoare și i-o întinse pe tavă:

— Doamnă, a venit dl. bancher Goldmann.

— Introdu-l în salon și spune-i să

mă aștepte.

Desfăcu scrisoarea cu oarecare nedumerire și citi: era de la o prietenă.

Draga mea,

Îți scriu de departe, unde soarele numai răsare pentru mine sub acelaș chip zămbitor, unde luna, stinsă și părăsită, nu mai împrăștie candoarea de altădată, căci monopolul poeziei îl dețin niște samsari murdari, percinuați, cu nasul corioat.

Mă vei ierta dacă îți fac o mărturisire cam lungă, dar simt un imbold puternic de a-mi deșerta tot ceea ce am pe inimă, de a încredința cele mai bune prietene un secret care, mă roade neconținut de aproape un an.

Îți aduci aminte câtă vâlvă a făcut căsătoria mea? Câtă îngăduință din partea lumii în a judeca un pas nesocotit și câte priviri invidioase cari în închipuirea lor îmi și vedeau casa tapetată cu aur!

Bărbatul meu, o specie de evreu ca ori care alta, gras, scund, rotofeu, cu nasul puțin adus, purta ochelari cu ramă de aur, prin cari doi ochi bulbucăți plimbau pe suprafața lentilelor o uitătură de precupeț. Obsesia acestor priviri mercantile, îmi străpunge sufletul, îmi cântăreau fiecare mișcare, fiecare gest, părănd a le calcula cu munițozitate contra valoarea lor în bani. Oroarea și desgustul m'au stăpânit tot timpul logodnei, și de câte ori se apropia de mine, o senzație ciudată îmi cutreera nervii, ca la o atingere gelatinoasă, puhavă.

M'am măritat din motive regretabile. După celebrarea cununiei am plecat în streinătate, și apoi, ne-am

ășezat în orașul unde își învățea meseria de bancher. Locuiam într'un edificiu falnic, a cărui înfățișare pompoasă sfida casele creștinilor cu acea nerușinare imbecilă, cu care numeroasele firme evreești, bătătoare la ochi, se răsfățau pe stradă. Timp de o lună, bărbatul meu s'a purtat blând, mi-a făcut totul pe voe și s'a folosit de atenții atât de măgulitoare, încât cu toate că-mi era nesuferit, m'am silit să i-le răsplătesc prin devotament. Dar lucrurile s'au schimbat. După vre-o șase săptămâni, drojdia rasei sale începu să iasă la iveală, întocmai cum apar boabele de sifon la suprafață. Din blajin cum era, a devenit morocănos, certăreț; unele aluzii necuvincioase cu privire la credința mea, m'au umplut de revoltă. Întărâtat de focul ce mocnea în fundul conștiinței mele, s'a repezit într'o noapte asupra mea, și cu un spasm furibund, mi-a smuls de la gât rozariul, singurul semn care dovedea că am rămas creștină. M'a silit apoi să mânânc din vasele cușer, și de câteori mă împotriveam, mă stropea cu noroiul unor înjurături murdare. N'a rămas neatins nici Dumnezeu, nici biserica și nici crucea, pe care a versiunea lui de sânge o pângărea cu toate trivialitățile ce-i puteau eși pe gură.

Umiliințele au urmat, până când într'o zi, nemernicul a îndrăznit chiar să mă bată. O! atunci, în clipa aceea, am simțit toată povara înjosirilor de altădată, mi-am văzut terfelită toată mândria mea de femeie, de către această liftă cu pistrii. M'am gândit: iată din ce neam faci parte, pentru a da naștere, poate mai târziu, unor monștri, cari îți vor zice mamă.

Scârba m'a făcut să mă cutremur, am dat buzna în odaia lui și i-am spus că de azi înainte să nu mă mai considere de soție, deoarece intențez proces de divorț. Ce crezi că a făcut? A râs și a dat din umeri.

— N'ai motive și n'ai martori, îmi zise cu un rânjet disgrațios.

Adecă așa, îți trebuie motive și martori? Sângele îmi ferbea: am repetat în gând aceste cuvinte cu o ură așa de sălbatică, de credeam că-mi zdruncină creierul.

Deodată mi se făcu lumină. În fața noastră, la etajul prim, locuia un student, care îmi arăta mult interes de câteori apăream la geam și de câteori mă vedea pe stradă. Era înalt, palid și cu niște ochi atât de negri, încât părea un demon trimis din iad spre a-mi veni în ajutor.

Am luat tocul și cerneala cu niște mișcări de somnambulă, am scris pe un bilețel câteva rânduri silite și l'am înfășurat în jurul cheii de poartă, legându-l strâns cu ață. I-l dădui apoi servitoarei spre a-l duce la destinație.

Abia făcu aceasta câțiva pași și bărbatul meu, care ascultase la ușe, se înăpusti înăuntru cu un muget de fiară. Nu mi-am pierdut cumpătul; am luat stiletul cu care tăiam cărțile și ridicai brațul.

— Dacă mai faci un pas, strigai, îl împlânt în tine.

Trăznetul din cer n'ar fi produs un efect mai surprinzător ca cuvintele mele. Se opri livid, tremurător, ca un om îmbolnăvit de friguri.

Acum, draga mea, procesul e în curs și abia aștept să se termine, ca să pot veni acasă, să revăd locurile și persoanele cari mi-s dragi.

Christina.

Termină citirea scrisorii în culmea agitației. Finețea trăsăturilor i-se înăspri, buzele i-se încrețiră sub o formă disprețuitoare, iar ochii, înflăcărați peste măsură, licăreau sâveran. Apăsă de câteva ori pe butonul soneriei; servitoarea se ivi nu peste mult.

— D. Goldmann e încă aici? O întrebă ea calm, respicat, păstrându-și atitudinea regească.

— Da doamnă.

Spune-i că nu-l pot primi.

Ionel Neamțiu.

Cânt și ecou

Rezultatele campaniei noastre și fluerarea jidanului Șugar. Ce zice d. Popovici Beyreuth și ziarele. Ce zicem noi.

Est nobis voluisse satis.

Interpretând în ultimele două numere ale revistei noastre sentimentele de nemulțumire ale opiniei publice românești, am cerut celor în drept ca jidanul Șugar să nu mai cânte pe scena Operei din loc, aceasta constituind o gravă insultă adusă tuturor, afară de d. Popovici Beyreuth. Recidiva s'a produs în seara de 17 a lunii curente și cum paharul era plin, ultima picătură a făcut să se reverse în formă variată de onomatopeie întreaga supărare a publicului. Din loji, dela balcon din parter și din inimă... Alea jacta est.

Gangrena s'a tăiat adânc dela rădăcină în puroiul s'a scurs acoperit de întuneric pe o ușe laterală pentru a nu mai otrăvi nicidecum organismul care l-a eliminat. Jidanul Șugar care din bariton s'a făcut tenor, cum s'ar face cineva din cal măgar și care susține că nicidecum în viața lui n'a mai cântat acompaniat de două orchestre, și-a pus în vibrație coardele vocale spre plăcerea lui și spre chinul auditorului pentru ultima oră la Opera română din Cluj.

En désespoir de cause, d. Popovici Beyreuth împărtășește supărarea lui Șugar tot așa cum armășarii lui Hypolit împărtășeau odinioară tristețea stăpânului lor. Pare aproape inconsolabil...

Noi nu avem nimic împotriva ca Șugar să-i cânte, să-l încante, și chiar să-l descante „venerabilului“

director... dar între patru ochi nu-mai. Pentru că nu e logic că dacă d. Popoviciu Beyreuth a aflat cu cale să-și pedepsească urechile în felul acesta, să suferim și noi.

Ziarele scrise în limba maghiară din Cluj stau pe punctul de a condamna acel protest. Compătimim cu o oarecare nostalgie așa cum compătimești un om, care a ajuns caricatură fără să facă politică, atitudinea ziarului maghiar „Ujság“, care nu îndrăznește să spună pe față că Șugar e jidan, numindu-l „talentatul artist maghiar“. Și aceasta cu atât mai mult cu cât ziarul sionist „Uj Kelet“, și „Keleti Ujság“ publică în gura mare, că tenorul miraculos, pe care directorul operei îl iubește atât de mult și care e jidan, a fost victima unui complot. Iată însă cum balanta se pleacă favorabil în partea noastră prin sentința unei matematici aprecieri din „Biruința“. Dl C. Dragos scrie... „dl Șugar a dat dovezi de completă incapecitate și... a făcut impresia unui cantor de sinagogă. Interpretarea îi este caricaturală, iritantă iar din punct de vedere artistic ofensatoare“.

Și acum să încheiem discuția cât se poate de principial. Că arta n'are patrie este perfect adevărat. Dar artistul are, și noi nicidecum nu vom permite ce un comunist internațional să ne cobiașcă a rău de pe o scenă românească.

I. Liviu.

INFORMAȚIUNI

*Conferința dlui prof. I. C. Cătu-
neanu, ținută la Camera de Comerț
din loc, în ziua de 30 Ianuarie a. c.
va fi publicată în numărul viitor al
revistei noastre. Aceasta, pentru că
numărul de față a fost cules la data
când s'a ținut conferința.*

Interne

Țara cârciumelor. După o stati-
stică mai nouă, avem în total 520.000
cârciume (cu hoteluri și bodegi):
32.000 școli și 18.000 biserici.

Deci la un număr de 163 suflete,
cam la câte 35 familii, avem o câr-
ciumă!

Din aceste 520.000 cârciume, cam
80% adecă peste 400.000 sunt pe
mâinile străinilor și mai ales a jida-
nilor, cari, după ancheteleși constată-
rile oficiale, falsifică beuturile cu
cele mai puternice otrăvuri.

Și-atunci să ne mai mirăm că
neamul românesc trăește într'o com-
plexă sărăcie și mizerie și scade și
ca număr și ca vigoare pe zi ce
trece.

Să luăm statisticile din Maramu-
răș, Bucovina, Moldova și Basarabia
și vom vedea în ce situație îngri-
jorătoare se află elementul românesc.

Ar fi timpul ca guvernele să se
intereseze de această stare, care
amenință în mod serios existența și
vitalitatea neamului românesc și să
se ia cele mai drastice măsuri pen-
tru înfrânarea alcoolismului care
bântue cu furie satele noastre ro-
mânești.

Soldații români slugi la Jidani.
Aflăm dintr'un ziar care apare la
Cernăuți, că soldații români servesc
anumitor indivizi cari n'au nimic
comun cu armata, ca vizitii, munci-
tori și salahori.

Lucrul e de necrezut, pentru că
prea mare ar fi rușinea, însă acesta
e adevărul.

Proprietarul Gustav Socal (jidan)
din com. Boianceni, pl. Nistrului,
jud. Cernăuți, are în serviciul său
3 soldați români, cari fac pe vizitii.
„Flămânzi și cu hainele rupte —
spune acel ziar — acești bieți băeți,
în loc să și facă stagiul lor la regi-
ment și să se pregătească pentru
apărarea țării, fac serviciu unui om
care sfidează tot ce-i românesc.

Ne întrebăm noi de unde și până
unde acest drept al jidanului Socal.
Pe ce bază feciorii români, în loc
să slujască țării, sunt slugile unui

trădător? Ce are de zis d. ministru
de războiu în această afacere ur-
râtă? Nu crede că e interesul țării
să se curme cu asemenea scanda-
luri? Cazul nu e unic și se impun
măsuri grabnice pentru a nu se ter-
feli cinstea și numele ostașului ro-
mân.

**Plecarea comunistului Hatva-
nyi Lajos.** Cetim în ziarul „Keleti
Újság“ din 14 Ianuarie 1927 că
„baronul“ Hatvanyi Lajos, provoca-
torul dela Hotelul „New-York, după
o ședere de 2½ luni în Ardeal, a
plecat în Germania, lăsând comunității
jidovești de-aici, suma de 47.000 lei.

Regretăm, că suscitatul ziar n'a
avut bună voința să ne anunțe din
vreme data plecării, pentru că noi
ne obligam să-i facem o plecare
„costaforească“. Acum odată plecat,
ii urăm ca în Germania să aibă a-
ceeaș soarte ca și la Cluj, Buda-
pesta și Praga.

**Alegerea dela Sfatul Negusto-
rescdin Roman.** Nude multa a avut loc
adunarea generală a sfatului negu-
storesc pentru alegerea unui nou
comitet.

S'a prezentat două liste: Au vot-
tat 111 membri. S'a declarat aleasă
lista în frunte cu d. Israel Schwartz,
care a întrunit 95 voturi.

Lista aleasă se compune din dnii:
Israel Schwartz, Maurițiu Rozenberg,
S. Joseph, L. Grünberg, Victor Ster-
nati, Iulius Isteni, C. S. Brand, Va-
sile Aronovici, A. Zocker, I. Froim,
G. Dobronici, S. Abramovici, A.
Lupu (Wolff), I. Rubinștein, Iosif
Ionescu, S. Weizer, H. Șmilovici,
Iohan M. Zisu, B. Bercoff, M.
Koffler și V. Bălăieșcu.

Câți creștini — recte-șabăs-goimi
găsiți în noul comitet Dlor cetitori?
Mai e nevoie de vre-un comentariu?
Noi îl credem de prisos.

Fabrică de încetățenire. Comi-
sia dela Chișinău pentru „fabrica-
rea cetățeniei române“, și-a terminat
lucrările. Toate cererile de încetățe-
nire au fost primite, deși se desco-
perise o organizație de rabini falsi-
ficatori de acte de stare civilă.

Numărul cetățenilor români s'a
sporit cu 160.000 de indivizi de
cea mai curată speță galițienă și
nimeni n'are nimic de zis.

Singura nădejde ne mai este în
comisiunea de apel, care sperăm
că-și va face deplin și conștiincios

datoria, asvârlind dincolo de Nistru
pe acei cari n'au ce căuta la noi.

Externe

**Studentimea vieneză pretinde
„numerus clausus“.** („Weltkampf“
Ianuarie 1927). Alegerea jidanului
Hupka, în demnitatea de Decan al
Facultății juridice din Viena, a avut
ca urmare o spontană și urtanimă
reacțiune a studentimei vieneze creș-
tine. Printr'un comunicat oficial al
„Zentrallstudentenverband“-ului se
pretinde demiterea lui Hupka și în-
troducerea oficială, pe cale legisla-
tivă, a „numerus-clausus“-ului atât
pentru profesori, cât și pentru stu-
denți. Agitația e în permanentă creș-
tere. Jidanii din Viena se tem că
mișcarea se va lăși în toate clasele
și păturile sociale.

Proverbul (expresia de rațiune
condensată a gândirii umane) zice
că: „de ce ți-e frică, nu scapi!“

Să dea Dumnezeu!

Poșta Redacției

Vornicu, prof. Maramureș. Vă ru-
găm a ne trimite cele promise
Primul, nu-l putem publica, întru
cât, l-ați publicat și în alt ziar,
Manta-București. Articolul Dv. va
apărea în numărul viitor. Vă rugăm
a le trimite și celelalte.

Ing. Gheorghiu-Ismail. Vom pu-
blica în numerele viitoare.

Tudor Ionescu — Craiova. Se va
publica în numărul viitor.

Dnei Dienes-Goetz. Scrisoarea
Dv. sosind prea târziu, va fi publi-
cată în numărul viitor.

Intr'o notiță din No. 5 (1 Ianuarie
1927) intitulată „cei nechemați să
plece“ în legătură cu afacerea d. I.
Goetz-Dienes s'a publicat următo-
rea frază: „iar studenții sunt datori
ca până când va sosi ceasul răfuelii,
să părăsească băncile atunci când
această creatură va mai călca pragul
sălei de cursuri.“

Interpretând această frază, relevăm
că noi nu am înțeles să instigăm la
grevă studentimea, lucru care nu în-
tră în concepția noastră de luptă
națională, mai ales acum, când au-
toritățile universitare au înțeles, ca
studentimei să-i dea libertatea de
acțiune profesională.

Dar ori-cum ar fi ținute cursurile
de științific, totuși limbajul lasă
foarte mult de dorit, ce suntem gata
să-o dovedim printr'o stenogramă,
care numai citindu-o ne-ar enerva
ca și rubrica „Mult e dulce și fru-
moasă“ din Universul.